

**Protokół z posiedzenia Rady Narodowego Instytutu Wolności
– Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Warszawa, 22 września 2023 rok**

W dniu 22 września 2023 r. odbyło się posiedzenie Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (dalej: Rada NIW-CRSO).

W posiedzeniu udział wzięli:

1. Piotr Mazurek – Przewodniczący Rady NIW-CRSO;
2. Wojciech Jachimowicz – Członek Rady NIW-CRSO;
3. prof. Ewa Leś – Członek Rady NIW-CRSO;
4. dr Tymoteusz Zych – Członek Rady NIW-CRSO;
5. Eliaz Grubiński – Członek Rady NIW-CRSO;
6. prof. Marek Rymśza – Członek Rady NIW-CRSO;
7. Piotr Wasilewski – Członek Rady NIW-CRSO;
8. Tomasz Moliński – Dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w KPRM;
9. Wojciech Kaczmarczyk – Dyrektor NIW-CRSO;
10. Przemysław Jaśkiewicz – Zastępca Dyrektora NIW-CRSO;
11. dr Michał Rulski – Zastępca Dyrektora NIW-CRSO;
12. mec. Aleksandra Piotrowska – pracownik NIW-CRSO;
13. dr Konrad Burdyka – pracownik NIW-CRSO,
14. Oliwia Krawczyk – pracownik NIW-CRSO.

Członkom Rady NIW-CRSO został przedstawiony następujący porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Sprawy formalne:
  - Przyjęcie porządku obrad;
  - Wyrażenie zgody na nagrywanie przebiegu posiedzenia.
3. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Rady NIW-CRSO w dniu 28.07.2023 r.
4. Projekt rocznego planu finansowego Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na 2024 rok:
  - Prezentacja projektu rocznego planu finansowego NIW-CRSO na 2024 rok – Dyrektor NIW-CRSO;

- Dyskusja;
  - Przyjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania projektu rocznego planu finansowego NIW-CRSO na 2024 rok.
5. Projekt rocznego planu działalności Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na 2024 rok:
- Prezentacja projektu rocznego planu działalności NIW-CRSO na 2024 rok - Dyrektor NIW – CRSO;
  - Dyskusja;
  - Przyjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania projektu rocznego planu działalności NIW-CRSO na 2024 rok.
6. Omówienie założeń nowego programu: „Rządowy Program Wsparcia Współpracy Międzynarodowej i Dyplomacji Obywatelskiej na lata 2023-2033”.
- Prezentacja programu – Dyrektor NIW-CRSO.
  - Dyskusja;
  - Przyjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Rządowy Program Wsparcia Współpracy Międzynarodowej i Dyplomacji Obywatelskiej na lata 2023-2033”.
7. Informacja o wynikach ewaluacji programów przeprowadzonych w roku 2023:
- NOWEFIO (Ewaluacja okresowa Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021-2030 (NOWEFIO) priorytety 2 i 3).
  - PROO (Ewaluacja Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 (PROO) priorytetu 1a).
  - ROHiS (Podsumowanie efektów realizacji Rządowego Programu Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych (ROHiS) w latach 2020-2022).
  - PWR UL (Podsumowanie efektów wsparcia udzielonego uniwersytetom ludowym w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2021 r., z uwzględnieniem wpływu, jaki na aktywność uniwersytetów ludowych wywarła pandemia COVID-19).
  - RP MDS (Podsumowanie pierwszego etapu wdrażania Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Międzynarodowych Domów Spotkań).
  - RP FM (Ewaluacja bieżąca postępów wdrażania Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022-2033 i Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033).
  - RPWR OP (Ewaluacja bieżąca postępów wdrażania Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022-2033 i Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033).

- Prezentacja raportów ewaluacyjnych - Dyrektor NIW-CRSO;
  - Dyskusja;
8. Sprawy różne.
  9. Zamknięcie posiedzenia.

Ad 1. i 2.

Posiedzenie otworzył Pan Piotr Mazurek, Przewodniczący Rady NIW-CRSO. Wszyscy członkowie Rady NIW-CRSO przyjęli zaproponowany porządek obrad oraz wyrazili zgodę na nagrywanie przebiegu posiedzenia.

Ad 3.

Protokół z poprzedniego posiedzenia Rady NIW-CRSO w dniu 28.07.2023 r. został przyjęty bez uwag ze strony Członków Rady.

Ad 4.

Pan Wojciech Kaczmarczyk, Dyrektor Instytutu przedstawił najważniejsze założenia projektu rocznego planu finansowego NIW-CRSO na 2024 rok. Środki w planie finansowym z podziałem na poszczególne działania Instytutu w większości zostały zaplanowane na tym samym poziomie co w roku 2023, z wyjątkiem środków na programy NOWEFIO i PROO, które pozostały na poziomie sprzed zwiększenia planu finansowego o 10 mln zł w przypadku obu programów.

Dyrektor Instytutu poinformował, że w uzgodnieniu z Przewodniczącym Komitetu ds. Pożytku Publicznego złożył wniosek do Ministerstwa Finansów:

- o zwiększenie środków na realizację Programu Wspierania Rozwoju Międzynarodowych Domów Spotkań z uwagi na duże zainteresowanie konkursem; budżet roczny programu wynosi 2 870 000 zł, a docelowo miałyby wynosić 5 700 000 zł;
- o zwiększenie alokacji środków na Program Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych z 15 000 000 zł do 20 000 000 zł;
- o przyznanie dodatkowo 10 000 000 zł na programy NOWE FIO i PROO;
- o zwiększenie środków dotacji podmiotowej NIW-CRSO o 10 000 000 zł, m. in. na dodatkowe etaty, które są potrzebne z powodu dużego przyrostu zadań w Instytucie, obłożenia projektami oraz nowymi działaniami promocyjnymi.

W przypadku przyjęcia przez Radę Ministrów Rządowego Programu Wsparcia Współpracy Międzynarodowej i Dyplomacji Obywatelskiej konieczne będzie zwiększenie planu finansowego o 5 000 000 zł (kwota rocznego budżetu tego programu).

Przewodniczący Rady NIW-CRSO Pan Piotr Mazurek otworzył dyskusję. Pan prof. Marek Rymśza zaproponował przeprowadzenie dyskusji i głosowanie nad uchwałą w sprawie zaopiniowania projektu rocznego planu finansowego NIW-CRSO na 2024 rok po wysłuchaniu kolejnego punktu z agendy. Wniosek został przyjęty.

Ad 5.

Przewodniczący Rady NIW-CRSO zapowiedział kolejny punkt posiedzenia - projekt rocznego planu działalności NIW-CRSO na 2024 rok.

Pan Wojciech Kaczmarczyk, Dyrektor Instytutu przedstawił najistotniejsze punkty planu działalności NIW-CRSO na następny rok dotyczące działalności grantodawczej, oraz prowadzenia wykazu organizacji uprawnionych do wydatkowania środków z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych.

W 2024 roku Instytut będzie prowadził tylko 3 konkursy dotacyjne w ramach programów: NOWEFIO, PROO i Korpus Solidarności w ścieżce WOW w NGO. Wszystkie konkursy będą dotyczyły edycji na 2025 rok.

Pan Wojciech Kaczmarczyk wskazał na istotną sprawę jaką będzie przekazanie przez Przewodniczącego Komitetu ds. Pożytku Publicznego do Zespołu Programowania Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w roku 2025 priorytetu rozwoju wolontariatu w skali europejskiej. Na forum Unii Europejskiej jest też procedowana inicjatywa ustanowienia roku 2025 Europejskim Rokiem Wolontariuszy. Instytutowi zależy na tym, aby do priorytetów Polskiej Prezydencji w Radzie UE został wpisany wolontariat. Po pierwsze wzmocniony powinien zostać Europejski Korpus Solidarności, przede wszystkim w ramach wymiany wewnątrz Państw Członkowskich. Drugim działaniem powinno być rozpoczęcie prac nad Europejską Kartą Wolontariusza, systemem benefitów dla wolontariuszy, którzy w sposób trwały i systematyczny angażują się w wolontariat. W ramach priorytetu wolontariackiego Prezydencji Polski w Radzie UE Instytut chciałby wspólnie z Europejskim Komitetem Ekonomiczno - Społecznym zorganizować na początku 2025 roku międzynarodową konferencję dotyczącą kwestii wolontariatu. Do przedsięwzięcia włączone zostaną europejskie instytucje i organizacje sieciowe, np. Europejskie Centrum Wolontariatu w Brukseli czy duże, działające od wielu lat, narodowe organizacje pozarządowe takie jak Unis Cite we Francji. Jeśli plany zostaną potwierdzone cały 2024 rok będzie poświęcony przygotowaniom przez zespół NIW-CRSO ww. konferencji. Zadania w roku 2024 będą skupiały się na: identyfikacji potencjalnych uczestników, do których zostanie skierowane zaproszenie oraz intensywnych pracach związanych z tematyką konferencji. Dyrektor NIW-CRSO dodał, że praca miałaby zakończyć się 2 - 4 rekomendacjami, które następnie byłyby przekazane do Rady do spraw Społecznych. Następnie przez kolejne miesiące rekomendacje byłyby przedmiotem prac Rady i zakończyłyby się konkluzjami Rady do spraw Społecznych, które następnie zostaną przekazane do

Komisji Europejskiej. Dyrektor wspominał również o niedawnym spotkaniu Zespołu do spraw Polskiej Prezydencji w Radzie UE i wyrażonym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej poparciem pomysłu włączenia priorytetu rozwoju wolontariatu do priorytetów Polskiej Prezydencji. Komitet do spraw Pożytku Publicznego przyjął odpowiednią uchwałę w tym zakresie, która została przekazana do Stałego Przedstawiciela Polski przy Unii Europejskiej z prośbą o przekazanie dokumentów do odpowiedniej Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej.

Jako pierwszy głos w dyskusji zabrał Pan prof. Marek Rymśza pytając o plany powiększenia zespołu NIW-CRSO oraz podnoszenia wynagrodzeń. Dyrektor Instytutu odpowiedział, że została złożona prośba o zwiększenie liczby etatów w NIW oraz poinformował, że w roku 2023 jednorazowo podwyższył o 10% wynagrodzenie wszystkim pracownikom Instytutu. Pan Wojciech Kaczmarczyk powiedział, że Instytut skierował do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Ministerstwa Finansów prośbę o przyznanie środków na dodatek do wynagrodzenia, który przewiduje nowelizacja ustawy budżetowej na rok 2023.

W związku z brakiem pytań i uwag, Przewodniczący Rady NIW-CRSO poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie zaopiniowania *projektu rocznego planu finansowego Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na 2024 rok*. W głosowaniu Rada NIW-CRSO (7 głosów ZA) przyjęła uchwałę jednogłośnie.

Następnie przystąpiono do głosowania nad uchwałą w sprawie zaopiniowania *projektu rocznego planu działalności Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na 2024 rok*. W głosowaniu Rada NIW-CRSO (7 głosów ZA) przyjęła uchwałę jednogłośnie.

Ad 6.

Przewodniczący Rady NIW-CRSO Pan Piotr Mazurek poprosił o omówienie założeń nowego programu: „Rządowy Program Wsparcia Współpracy Międzynarodowej i Dyplomacji Obywatelskiej na lata 2023-2033”.

Dyrektor Instytutu Pan Wojciech Kaczmarczyk przedstawił najważniejsze założenia nowego programu wsparcia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Realizacja programu jest zaplanowana na 11 lat, a budżet programu wynosi 5 000 000 zł rocznie. Program ma na celu poszerzenie obywatelskiego wymiaru polskiej dyplomacji publicznej, a tym samym zwiększenie jej potencjału, skuteczności i zasięgu poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- wzrost liczebności i aktywności polskich organizacji pozarządowych posiadających zasoby i kompetencje do działalności na arenie międzynarodowej;
- wzrost rozpoznawalności, dostępności i jakości polskiej oferty informacyjno-edukacyjnej, naukowo-badawczej, kulturalnej i publicystycznej dla osób nieposługujących się językiem polskim;

- zwiększenie intensywności relacji na poziomie P2P z udziałem polskich obywateli i organizacji.

Pan Wojciech Jachimowicz zapytał czy założenia nowego programu zakładają wsparcie dla organizacji, które zajmują się szeroko rozumianą dyplomacją obywatelską i działają na obszarach przygranicznych i prowadzą międzynarodową współpracę. Prof. Marek Rymsza zapytał czy założenia programu skupiają się bardziej na dotacjach przedmiotowych czy podmiotowych. Dyrektor Instytutu odpowiedział, że finansowanie działań w obszarze współpracy międzynarodowej możliwe jest w obecnie wdrażanych programach, np. w Rządowym Programie Wspierania Rozwoju Międzynarodowych Domów Spotkań czy w Rządowym Programie Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych, którego założenia zakładają współpracę z polskimi organizacjami harcerskimi, mającymi swoje siedziby poza granicami kraju. Sieciovanie polskich uniwersytetów ludowych z uniwersytetami duńskimi, norweskimi, niemieckimi może być wspierane w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych. Ponadto Rządowy Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich w Priorytecie IV, przewiduje wsparcie think tanków, które powinny realizować swoją misję także w wymiarze współpracy międzynarodowej. NIW-CRSO nastawia się na wsparcie przedmiotowe, a nie podmiotowe, a możliwe kierunki współpracy są bardzo szeroko opisane w programie i umożliwią współpracę w ramach Unii Europejskiej, ale też na kierunku wschodnim. NIW-CRSO chciałby także za pomocą nowego programu umożliwić rozwój organizacji pozarządowych, które realizują projekty międzynarodowe, tak, aby stały się bardziej ciekawymi zasobowo, finansowo i programowo partnerami dla organizacji z zachodniej Europy.

W związku z brakiem pytań i uwag, Przewodniczący Rady NIW-CRSO poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie zaopiniowania programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Rządowy Program Wsparcia Współpracy Międzynarodowej i Dyplomacji Obywatelskiej na lata 2023-2033”. W głosowaniu Rada NIW-CRSO (7 głosów ZA) przyjęła uchwałę jednogłośnie.

Ad 7.

Przewodniczący Rady NIW-CRSO Pan Piotr Mazurek poprosił o przedstawienie informacji o wynikach ewaluacji programów przeprowadzonych w roku 2023. Raporty z ewaluacji omówił Pan dr Konrad Burdyka, główny specjalista w Biurze Badań i Analiz NIW-CRSO.

NIW-CRSO w 2023 roku przeprowadził siedem badań ewaluacyjnych.

Ewaluacja Programu ROHiS wskazała, że najważniejsze zmiany zaistniałe dzięki funkcjonowaniu Programu w organizacjach skautowych to:

a) podniesienie jakości kursów instruktorskich i metodycznych oraz inwestycja we wszechstronny rozwój kadr organizacji;

b) profesjonalizacja administracji i zapewnienie bezpieczeństwa prawno-administracyjnego w organizacjach;

c) rozwój współpracy między organizacjami i wspólne relacje z rządem oraz instytucjami publicznymi.

Ewaluacja Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych dotyczyła efektów wsparcia w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 września 2021 r., z uwzględnieniem wpływu, jaki na aktywność uniwersytetów ludowych wywarła pandemia COVID-19. Udzielone uniwersytetom ludowym wsparcie beneficjenci oceniają jako odpowiadające ich potrzebom, pozwalające na realizację zaplanowanych celów, poprawiające jakość ich funkcjonowania i dające poczucie stabilizacji. Dzięki Programowi negatywny wpływ pandemii na funkcjonowanie UL został znacznie ograniczony.

W ramach ewaluacji Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 (PROO) priorytetu 1a - edycja 2019 badaniem objęto łącznie 152 organizacje dofinansowane w ramach PROO 1a w edycji 2019 roku, które już zakończyły realizację projektów. Celem badania ewaluacyjnego było określenie, w jakim stopniu w wyniku udziału w Programie poprawiła się stabilność funkcjonowania organizacji oraz czy ewentualne zmiany funkcjonowania organizacji wywarły pozytywny wpływ na ich otoczenie, jak również na sektor obywatelski w Polsce. Wyniki ewaluacji wskazały na konieczność kontynuacji wdrażania Programu w kolejnych latach, z uwagi na długofalową i kompleksową interwencję, która służy rozwojowi organizacji obywatelskich. Kolejną rekomendacją była konieczność ciągłości pracy opiekunów projektów PROO, aby mieli wiedzę jak pracować z tego rodzaju dotacjami i możliwość kumulowania dobrych praktyk we współpracy z organizacjami.

W ramach ewaluacji okresowej Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021-2030 priorytety 2 i 3 badaniem objęto 234 podmioty realizujące projekty w 2021 roku. Głównym celem badania było określenie stopnia, w jakim zakończone projekty przyczyniły się do osiągnięcia celów programu, jak również ocena wpływu czynników zewnętrznych i wewnętrznych na osiągnięte w projektach rezultaty. Ewaluacja wykazała, że program jest bardzo dobrze oceniany przez wszystkie organizacje, które biorą w nim udział i jest w ich ocenie zgodny z potrzebami organizacji biorących w nim udział. Ewaluator wskazał na potrzebę podjęcia działań mających na celu wzmocnienie regionów, w których realizowanych jest najmniej projektów w ramach programu poprzez zastosowanie systemu tzw. "kopert regionalnych". Ewaluator zaleca także wsparcie organizacji młodych (do 3 lat działalności) i nieposiadających doświadczenia w Programie NOWEFIO poprzez zmiany w kryteriach strategicznych oraz modyfikacje niektórych wskaźników programu.

W ramach oceny postępów wdrażania Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Międzynarodowych Domów Spotkań w badaniu wzięło udział 10 liderów: przedstawiciele kadry zarządzającej, koordynatorzy zadań sfinansowanych z Programu. Dzięki Programowi przełamano barierę ograniczonej dostępności środków finansowych, które można przeznaczyć na inwestycje w infrastrukturę domów

spotkań, doceniono znaczenie MDS oraz upodmiotowiono je zapraszając do współtworzenia zapisów programu. Zdaniem beneficjentów konieczna jest dalsza, długofalowa i stabilna pomoc ze strony instytucji publicznych odpowiadająca ich specyfice.

W badaniu ewaluacyjnym Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022 - 2033 zastosowano m.in. analizę danych zastanych oraz badanie ilościowe typu mixed-mode (ankieta online i ankieta telefoniczna). W badaniu uczestniczyło 140 podmiotów, które otrzymały dofinansowanie w ramach konkursu ogłoszonego w roku 2022. W świetle głównych wniosków z badania ogólna ocena dotychczasowego wdrażania programu jest pozytywna, jednak zasadnym jest m.in. wyodrębnienie osobnej puli środków dla każdego z województw (z uwzględnieniem potencjału regionu), a co za tym idzie, dokonywanie oceny wniosków dla każdego regionu osobno co pozwoli zniwelować dominację województwa mazowieckiego i brak wsparcia dla organizacji z województwa opolskiego. Postulowana jest także rozbudowa generatora NIW-CRSO o funkcjonalność obsługi wniosków w ramach regrantingu oraz rozszerzenie grupy docelowej programu o grupy nieformalne oraz obniżenie minimalnego wieku uczestników projektów z 15 do 13 lat.

Ostatnią z prezentowanych na posiedzeniu była ewaluacja bieżąca postępów wdrażania Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych na lata 2022-2033. W próbie badawczej znalazło się 86 podmiotów, które otrzymały dofinansowanie w ramach konkursu ogłoszonego w roku 2022, zaś badanie realizowano za pomocą analizy danych zastanych oraz z wykorzystaniem technik badań ilościowych, tzw. ankiety typu mixed-mode. Główne wnioski z badania dotyczyły niedoszacowania w programie wartości 7 wskaźników, jak również generalnie pozytywnej oceny poszczególnych elementów procesu wdrażania programu. Niemniej beneficjenci zgłaszali ewaluatorowi potrzebę usprawnienia harmonogramu konkursu oraz fakt arbitralnego podziału kwoty dotacji pomiędzy rokiem 2022 i 2023. Ewaluator rekomenduje przyjęcie jednolitego systemu ewidencji świadczonych usług poradniczych oraz zobowiązanie beneficjentów do jego stosowania. Ponadto rekomenduje się zwiększenie liczby operatorów regionalnych, co pozwoli zwiększyć liczbę wspieranych mikroinicjatyw i oddalić obawy czy uda się osiągnąć wartość docelową wskaźnika.

Pani prof. Ewa Leś zwróciła się z pytaniem jak NIW-CRSO ma zamiar skorzystać z wyników ewaluacji i czy zostaną wprowadzone istotne modyfikacje w kolejnych konkursach dotacyjnych. Na przykładzie programu ROHiS wskazała problem współpracy organizacji harcerskich z samorządem terytorialnym i zapytała czy NIW-CRSO podejmuje działania, aby zapobiec dalszemu spadkowi zainteresowania młodych ludzi aktywnością harcerską. Na przykładzie programu poradniczego RPWROP ewaluacja wskazała, że efekty programu nie są do końca mierzalne, ponieważ problemy, z którymi organizacje zderzają się wspierając odbiorców są bardziej złożone. Istnieje potrzeba tworzenia nowych specjalności i nowych zawodów, także w obszarze poradnictwa rodzinnego czy młodzieżowego, tak aby połączyć specjalność np. prawniczą i psychologiczną.

Pan prof. Marek Rymsza wskazał, aby przy pracach nad regulaminami programów w kolejnych latach przykładać większą wagę do doprecyzowania obszarów i zawężenia tematyki projektów lub określenia typów organizacji, które mogą ubiegać się o wsparcie. Dodał także, że niepokojące są dysproporcje między liczbą wniosków składanych w poszczególnych województwach. Najmniej składanych wniosków zauważa się w województwie lubuskim i województwie opolskim, gdzie wg. Pana prof. Rymszy powinny zostać skierowane działania promocyjne NIW-CRSO.

Pan dr Tymoteusz Zych. powiedział, że zróżnicowanie geograficzne składanych wniosków powtarza się od lat. Mała liczba przyznawanych dotacji jest spowodowana tym, że w tych województwach nie ma większych ośrodków, w których swoje siedziby miałyby organizacje pozarządowe. Ważne jest dotarcie w te miejsca, gdzie programy NIW-CRSO wciąż nie są znane.

Pan Wojciech Jachimowicz zauważył, że w niektórych województwach dominuje model społecznikowski, w którym organizacje współpracują doraźnie z lokalnymi społecznikami działającymi indywidualnie. Zdaniem Pana Wojciecha Jachimowicza z perspektywy NIW-CRSO nie jest widoczne, gdzie angażowane są prywatne środki osób, które są aktywne w środowiskach lokalnego społeczeństwa obywatelskiego w działalności wydawniczej, kulturo-badawczej czy historycznej.

Pan Wojciech Kaczmarczyk odpowiedział, że NIW-CRSO może wykorzystać rekomendacje dotyczące zarządzania programami oraz wspomniał, że w planach jest zamknięcie całego obiegu dokumentacji w sposób elektroniczny, co ułatwiłoby pracę organizacjom. NIW-CRSO stara się możliwie jak najlepiej dotrzeć do organizacji, w województwach, w których zainteresowanie realizacją projektów jest najmniejsze. W bieżącym roku w okresie naboru wniosków zaplanowano stacjonarne wizyty pracowników Instytutu w kilkunastu powiatach, w których liczba składanych wniosków jest stosunkowo niewielka i istnieje tam potrzeba doinformowania organizacji o możliwości ubiegania się w sposób prawidłowy o dotacje. Wszystkie informacje czy rekomendacje związane z realizacją programu ROHiS są przekazywane organizacjom podczas Rady Organizacji Harcerskich oraz podczas posiedzenia Komitetu Sterującego - Monitorującego tego programu. Harcerze organizują również co roku Forum o Wychowaniu, które może być dobrym miejscem dyskusji na temat doskonalenia programu.

W odniesieniu do rekomendacji Pani prof. Ewy Leś dotyczącej współpracy organizacji harcerskich z samorządami Dyrektor NIW-CRSO zauważył, że w części instytucji publicznych pojawia się postawa, że skoro harcerze mają program im dedykowany to nie ma potrzeby przekazywać im więcej pieniędzy w ramach np. środków samorządowych. Warto przeciwdziałać takim pomysłom.

Dyrektor NIW-CRSO odniósł się do słów prof. Rymszy i potwierdził, że tam gdzie jest możliwe dookreślenie obszarów wsparcia lub warunków udziału w konkursie będzie to wprowadzane do regulaminów konkursów.

Ad 8.

W sprawach różnych głos zabrała prof. Ewa Leś dziękując Instytutowi za wspólne przygotowanie wystawy „Społeczeństwo obywatelskie dla Rzeczypospolitej”, a także zapraszając do obejrzenia i promowania ekspozycji.

Dyrektor Instytutu zaprosił Członków Rady na 6. Konferencję NIW-CRSO w dniach 27-29.11.2023 r. Głównym tematem konferencji będzie 20-lecie Ustawy o Działalności Pożytku Publicznego i o Wolontariacie. Podczas konferencji mocno zaakcentowany będzie obszar dialogu obywatelskiego uwzględniający aspekty międzynarodowe, o którym będzie mówił Przewodniczący Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego Pan Oliver Röpke. Rada Działalności Pożytku Publicznego wspólnie z Europejskim Komitetem Ekonomiczno – Społecznym prowadzi rozmowę w sprawie włączenia Rady Działalności Pożytku Publicznego w europejską sieć instytucji dialogu obywatelskiego. Udział RDPP w sieci instytucji dialogu obywatelskiego NESC może być szansą, aby tematyka organizacji pozarządowych, społeczeństwa obywatelskiego oraz znaczące wzmocnienie trzeciego sektora realizowane przez Rząd od kilku lat było widziane z perspektywy krajów europejskich.

Ad 9.

Przewodniczący Rady NIW-CRSO podziękował Dyrektorowi Instytutu oraz Członkom Rady NIW-CRSO za udział w posiedzeniu, po czym zamknął posiedzenie Rady NIW-CRSO.

Protokół sporządziła Oliwia Krawczyk w dniu 22.09.2023 r.